



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 224/2018-81

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojмира Mamojku (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Vitaliyom Nosom, Zelená 256/10, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ako aj práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 8 K 59/2015-1226 z 11. decembra 2017 a takto

**r o z h o d o l :**

Ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]  
a [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

## Odôvodnenie:

### I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 224/2018-29 z 13. júna 2018 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), podľa v tom čase platného a účinného § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „pôvodný zákon o ústavnom súde“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 37 ods. 3 listiny a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“), ako aj práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 K 59/2015-1226 z 11. decembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Ústavný súd zároveň uvedeným uznesením na základe návrhu sťažovateľov v zmysle § 52 ods. 2 pôvodného zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu.

2. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti uviedli tieto skutočnosti:

«Okresný súd Bratislava I (ďalej len „Konkurzný súd“) uznesením zo dňa 25.04.2016, sp. zn. 8K/59/2015-71 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka: [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „Úpadca“). Zároveň Konkurzný súd ustanovil do funkcie správcu: [REDAKOVANÉ] so sídlom kancelárie [REDAKOVANÉ] (v súčasnosti so sídlom kancelárie [REDAKOVANÉ] (ďalej len „Pôvodný správca“).

Sťažovatelia sú bývalými zamestnancami Úpadcu, okrem [REDAKOVANÉ], ktorá viedla účtovníctvo Úpadcu ako SZČO. Všetci Sťažovatelia prihlásili svoje pohľadávky do konkurzu v dňoch 22.6.2016 a 23.6.2016.

Uznesením zo dňa 09.01.2017 Konkurzný súd odvolal Pôvodného správcu z funkcie správcu Úpadcu a uložil Pôvodnému správcovi vykonávať činnosti výlučne súvisiace a týkajúce sa správy a ochrany majetku, ktorý podlieha konkurzu, až do ustanovenia nového správcu. ...

Opätovnú 1. schôdzu veriteľov, na ktorej by mohlo dôjsť k zvoleniu nového správcu, však Konkurzný súd po dobu takmer jedného roka nezvolal, hoci neexistovala žiadna zákonná alebo faktická prekážka a Sťažovatelia, ako aj ďalší veritelia, mali priznané hlasovacie práva, resp. ich pohľadávky neboli popreté.

Ďalším uznesením zo dňa 09.01.2017 Konkurzný súd povolil vstup nového veriteľa: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], občan SR (ďalej len „Veriteľ“), do konkurzného konania namiesto pôvodného veriteľa: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „Pôvodný veriteľ“), s údajne zistenými pohľadávkami č. 18-22 v celkovej sume 135.552,82 eur...

Pôvodný správca doručil dňa 13.02.2017 Konkurznému súdu odvolanie proti povoleniu vstupu [REDAKOVANÉ] ako nového veriteľa do konkurzného konania. Sťažovatelia sa plne stotožňujú s argumentáciou Pôvodného správcu vyjadrenou v tomto odvolaní.

... Pôvodný veriteľ bol podľa verejne prístupných údajov v obchodnom registri v čase od 08.01.1996 do 16.08.2012 spoločníkom v spoločnosti Úpadcu s podielom vo výške 50%

základného imania, a teda Pôvodný veriteľ je v zmysle § 9 ods. 1 písm. b) ZKR spriaznenou osobou...

Dňa 22.11.2017 Veriteľ doručil Pôvodnému správcovi podanie označené ako „podnet na priznanie hlasovacích práv a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou č. 18“ (ďalej len „Podnet“), ktoré bolo dňa 23.11.2017 „dané na vedomie“ aj Konkurznému súdu.»

3. Okresný súd napadnutým uznesením priznal veriteľovi [REDAKOVANÉ] hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s jeho popretou pohľadávkou v celom rozsahu vo výške 38 679,76 € zapísanou v zozname pohľadávok pod číslom 18.

4. Sťažovatelia vo vzťahu k napadnutému uzneseniu vytkli tieto skutočnosti:

„... Konkurzný súd vydal Uznesenie bez splnenia procesných podmienok podľa § 32a ods. 1 písm. a) ZKR, nakoľko Podriadená pohľadávka bola popretá iným Veriteľom Úpadcu čo do dôvodu a vymáhateľnosti, iba čo do poradia. Čo do dôvodu a vymáhateľnosti Podriadenej pohľadávky poprel iba Pôvodný správca. Ďalej Konkurzný súd v Uznesení fakticky prejudiciálne posúdil a rozhodol o oprávnenosti Podriadenej pohľadávky, hoci si musel byť vedomý toho, že vyslovenie relevantného právneho záveru o tejto Pohľadávke nepatrí do jeho právomoci, ale do právomoci incidenčného súdu v už prebiehajúcim incidenčnom konaní ...

Okrem toho, Sťažovatelia majú dôvodne za to, že Podriadená pohľadávka voči Úpadcovi vznikla Pôvodnému veriteľovi, teda [REDAKOVANÉ], ktorá ju do predmetného konkurzu aj prihlásila...

Ako je zrejmé z úplného výpisu z obchodného registra Úpadcu, Pôvodný veriteľ bol v čase vzniku Podriadenej pohľadávky spoločníkom Úpadcu, teda osobou spriaznenou, pričom ustanovenie § 95 ods. 3 ZKR absolútne jednoznačne určuje, že: „Tak isto ako podriadená pohľadávka sa uspokojí tiež zmluvná pokuta a pohľadávka, ktorá patrí alebo patrila veriteľovi, ktorý je alebo kedykoľvek od vzniku pohľadávky bol spriaznený s úpadcom (ďalej len „spriaznené pohľadávky“).

Podľa ZKR teda Podriadená pohľadávka bola, je a vždy bude na účely predmetného konkurzu pohľadávkou spriaznenou, a to bez ohľadu na akékoľvek úkony s ňou učené

*po jej vzniku, vrátane postúpenia. Obzvlášť neobstoja v tomto smere tvrdenia Veriteľa, uvedené v Podnete o tom, že cit.: „nevedel a ani pri vynaložení odbornej starostlivosti nemohol vedieť, že nadobúdam spriaznenú pohľadávku v zmysle ZKR“, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že Veriteľ je advokátom a spriaznenosť Pôvodného veriteľa a Úpadcu bolo a je možné zistiť primitívnym nazretím do úplného výpisu Úpadcu z obchodného registra, ktorý bol a je dostupný on-line. ...*

*Naozaj zarážajúcou je však skutočnosť, že takéto nedôveryhodné tvrdenia Veriteľa boli v plnom rozsahu akceptované Konkurzným súdom, rozvinuté a prevzaté do Uznesenia (viď ods. 10 Uznesenia), a to všetko bez ohľadu na jasné ustanovenie § 35 ods. 4 ZKR, v zmysle ktorého „Veriteľ pohľadávky spojenej so záväzkom podriadenosti podľa osobitného zákona (ďalej len „podriadený veriteľ“), ani veriteľ, ktorý sa v konkurze uspokojuje v poradí ako podriadený veriteľ, nemá právo hlasovať na schôdzi veriteľov ani právo byť volený do veriteľského výboru“, čo nepochybne svedčí o nezákonnosti, nepredvídateľnosti a arbitrárnosti Uznesenia o priznaní hlasovacích práv Veriteľovi. Takéto uznesenie Konkurzného súdu je v hrubom rozpore so znením zákona. ...*

*Predvídajúc argumenty Konkurzného súdu o predbežnej povahe Uznesenia, jeho dočasnosti a s tým spojenej jeho akoby menšej „dôležitosti“, Sťažovatelia uvádzajú, že umožnenie výkonu hlasovacích práv Veriteľovi čo i len na jednej schôdzi veriteľov môže viesť k nezvratným dôsledkom pre Sťažovateľov ako aj iných veriteľov. ...*

*Podľa názoru Sťažovateľov vydaním napadnutého Uznesenia došlo k neoprávnenému zvýhodneniu Veriteľa, ktorý v dôsledku nezákonného priznania hlasovacích práv a ďalších práv spojených s Podriadenou pohľadávkou, bude mať na opätovne konanej 1. schôdzi veriteľov Úpadcu absolútne dominantný vplyv na rozhodnutia na nej učené (hlasovacie práva Veriteľa priznané Uznesením momentálne predstavujú 79,25 % všetkých hlasovacích práv), a teda bude mať nezákonnú možnosť zvoliť všetkých členov veriteľského výboru, vymenovať nového správcu, atď., a tak efektívne ovládať priebeh celého konkurzného konania, vrátane následného ovplyvňovania priebehu speňažovania majetku Úpadcu.»*

5. Sťažovatelia poukázali na to, že vydaním napadnutého uznesenia okresný súd „uprednostnil záujem jedného z veriteľov Úpadcu pred záujmami ostatných veriteľov, vrátane Sťažovateľov, čím porušil nielen jednu zo základných zásad ZKR, a to zásadu

*rovnakého zaobchádzania s veriteľmi a neprípustnosti zvýhodňovania niektorých veriteľov, vyjadrenú v § 6 ZKR, ktorá vychádza z ústavnej zásady rovnosti pred zákonom a rovnosti účastníkov konania vyjadrenej v čl. 47 ods. 3 a čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“.*

6. Sťažovatelia vyslovili názor, že napadnuté uznesenie okresného súdu je svojvoľné, arbitrárne, vnútorne nekonzistentné a ústavne nekonformné.

7. Tiež uviedli, že uplatnením svojich pohľadávok v danom konkurznom konaní zároveň vykonávajú svoje právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, „*pričom prijatím Uznesenia bola porušená zásada rovnosti zaobchádzania s veriteľmi a zákazu zvýhodňovania, a teda došlo k porušeniu rovnosti vlastníckeho práva, čo môže mať nezvratiteľné dopady na majetok Sťažovateľov (pohľadávky uplatnené v konkurznom konaní)“.*

8. Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že napadnutým uznesením okresný súd porušil ich práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 37 ods. 3 listiny, čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu, čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a zakázal pokračovať v porušovaní označených práv a aby mu prikázal zaplatiť sťažovateľom náhradu trov konania.

9. Podľa § 52 ods. 2 pôvodného zákona o ústavnom súde sťažovatelia tiež navrhli, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu.

10. K tomuto návrhu uviedli túto argumentáciu:

*„Podľa názoru Sťažovateľov vydaním napadnutého Uznesenia došlo k neoprávnenému zvýhodneniu Veriteľa, ktorý v dôsledku nezákonného priznania hlasovacích práv a ďalších práv spojených s Podriadenou pohľadávkou, bude mať*

*na opätovne konanej 1. schôdzi veriteľov Úpadcu absolútne dominantný vplyv na rozhodnutia na nej učinené, teda na prijatie uznesení (hlasovacie práva priznané Uznesením momentálne predstavujú 79,25 % všetkých hlasovacích práv), a teda bude mať nezákonnú možnosť zvoliť spriaznených členov veriteľského výboru a nového správcu, a tak efektívne ovládať priebeh celého konkurzného konania, vrátane ovplyvňovania priebehu speňažovania majetku Úpadcu.*

*Takéto rozhodnutia budú pre Sťažovateľov nezvratné, nakoľko na každej ďalšej schôdzi konkurzných veriteľov je možné hlasovať o výmene správcu iba za špecifických, o mnoho prísnejších podmienok<sup>2</sup>.*

*Okrem toho, na opätovnej 1. schôdzi veriteľov Úpadcu, Veriteľ bude mať možnosť samostatne rozhodnúť o vymenovaní nového správcu. Takýto správca môže, napríklad, ihneď po vymenovaní uznať v zmysle § 32 ods. 17 ZKR ďalšie popreté pohľadávky, čím dôjde k situácii, kedy hodnota majetku Úpadcu už nebude postačovať na uspokojenie pohľadávok všetkých veriteľov v plnej miere, vrátane Sťažovateľov. Je teda zrejmé, že tu existuje riziko ďalšieho nezvratného ohrozenia práv Sťažovateľov.*

*Navyše, aj keby Ústavný súd neskôr Uznesenie zrušil, nový správca po svojom, de facto nezákonnom ustanovení do funkcie, až do dňa rozhodovania Ústavného súdu o eventuálnom zrušení Uznesenia by už zrejme vykonal množstvo procesných úkonov smerujúcich k zavŕšeniu účelu predmetného konkurzu, a teda vrátením veci na ďalšie konanie Konkurznému súdu s určitým časovým odstupom by už nebolo možné dosiahnuť obnovu stavu pred porušením práv Sťažovateľov (porovnaj III. ÚS 355/2016-44).*

*Sťažovatelia majú za to, že odklad vykonateľnosti napadnutého Uznesenia nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a iným osobám pri odložení vykonateľnosti nemôže vzniknúť žiadna ujma.“*

11. Na výzvu ústavného súdu sa podaním sp. zn. 1 SprV/328/2018 z 2. augusta 2018 doručeným ústavnému súdu 8. augusta 2018 vyjadrila k sťažnosti predsedníčka okresného súdu, v ktorom vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 pôvodného zákona o ústavnom súde, a zároveň k nemu priložila vyjadrenie zákonnej sudkyne k podanej sťažnosti. Zákonná sudkyňa v predmetnom vyjadrení uviedla tieto skutočnosti:

«Dňa 23.11.2017 bola tunajšiemu súdu doručená kópia podnetu veriteľa úpadcu [REDACTED], trvale bytom [REDACTED] (ďalej aj ako „veriteľ“ alebo aj „popretý veriteľ“) o priznanie hlasovacích práv spojených s popretou pohľadávkou č. 18, daná súdu na vedomie ako kópia podania podnetu Správcovi doručená správcovi dňa 22.11.2017. Išlo o pohľadávku voči úpadcovi na zaplatenie istiny vo výške 38 679,76 EUR. Súd konštatuje, že správca sa do dňa rozhodovania súdu resp. do dnešného dňa k podnetu veriteľa nevyjadril. Súd vychádzal z listinných dôkazov predložených veriteľom, keďže stanovisko správca súdu v danej veci absentovalo. V súvislosti s rozhodovaním súdu je potrebné uviesť, že vo vzťahu k veriteľovi bola preukázaná jeho legitímnosť v pozícii veriteľa s pohľadávkou nadobudnutou od pôvodného veriteľa p. [REDACTED], povolením vstupu do konania. V danej právnej veci súd aplikoval ustanovenie § 95 ods. 4 ZKR zavedené do ZKR novelou zákonom č. 87/2015 účinnom k 01.01.2016, ktorý podľa odborného komentára „zmierňuje prísnu právnu úpravu uspokojovania podriadených pohľadávok a zavádza dobromyseľného veriteľa spriaznenej pohľadávky. Do tejto skupiny patria pohľadávky tých veriteľov, ktorí nie sú spriaznení s úpadcom, avšak ním prihlásenú pohľadávku nadobudli od iného veriteľa, ktorý bol spriaznenou osobou s úpadcom. Aj keď pôjde o spriaznenú pohľadávku podľa ods. 2 nebude sa uspokojovať ako spriaznená pohľadávka, ak v čase nadobudnutia pohľadávky veriteľ nevedel a pri vynaložení odbornej starostlivosti nemohol vedieť, že nadobúda spriaznenú pohľadávku. Dôkazné bremeno je vždy na veriteľovi prihlásenej pohľadávky, aby tento preukázal podľa zákonných kritérií, že v čase nadobudnutia pohľadávky nevedel ani pri vynaložení odbornej starostlivosti nemohol vedieť, že nadobúda spriaznenú pohľadávku“ (Ďurica, Milan: Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár 2, vydanie C.H.BECK, 2015, str. 828).

Keďže veriteľ [REDACTED] nie je a ani nebol spriaznenou osobou podľa ustanovenia § 9 ZKR podľa jeho vyjadrenia v predloženej podnete. Voči tomuto tvrdeniu neboli predložené žiadne iné dôkazy. V čase nadobudnutia predmetnej pohľadávky od p. [REDACTED] dohodou zo dňa 01.07.2014 veriteľ nevedel ani nemohol vedieť ani s ohľadom na jeho právnické vzdelanie ani pri vynaložení odbornej starostlivosti, že nadobúda spriaznenú pohľadávku v zmysle ZKR, čomu nič nenasvedčovalo, že by na majetok úpadcu bol, mohol byť vyhlásený konkurz. Uviedol, že v predmetnej dohode, ktorou

došlo k postúpeniu pohľadávky bol pôvodným veriteľom ubezpečený o neexistencii akýchkoľvek okolností, ktoré by mali za následok znemožnenie alebo obmedzenie možnosti účinného vymáhania popretej pohľadávky. Dohoda o postúpení pohľadávok bola podpísaná 01.07.2014 na strane postupcu bola [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] bytom [REDAKOVANÉ], ktorá podľa výpisu z Obchodného registra spoločnosti [REDAKOVANÉ] bola spoločníkom úpadcu v čase od 08.01.1996 - 15.08.2012 s vkladom do základného imania vo výške 9 959,- EUR a konateľom úpadcu bola menovaná v čase od 08.01.1996 - 05.12.2005. Z uvedeného pre súd bolo zrejmé, že ani v čase postúpenia pohľadávky 01.07.2014 nebol postupca spriaznenou osobou. Na margo uvedeného poukazuje súd aj na legislatívne zmeny v dotknutom ustanovení § 95 ZKR, kedy boli precizované ustanovenia citovaného paragrafu, v danej veci výklad z hľadiska časovej pôsobnosti je v prospech veriteľa, nakoľko v čase podpísania Dohody o postúpení uvedené ustanovenie § 95 ods. 4 ZKR bolo účinné. Súd konštatuje, že konkurzné konania na majetok Úpadcu bolo začaté dňa 20.01.2016, konkurz na majetok Úpadcu bol vyhlásený 10.05.2016 na základe zverejnenie oznámenia v OV č. 88/2016 zo dňa 09.05.2016. K postúpeniu pohľadávky na veriteľa došlo na základe dohody dňa 01.07.2014, k oznámenie o postúpení pohľadávok na veriteľa došlo dňa 13.10.2016. Z uvedeného časového priebehu je zrejmé, že v čase postúpenia pohľadávky nebolo možné predvídať následné konkurzné konania ( horizont 2 rokov), čo súd prisvieďča veriteľovi, že nevedel ani nemohol vedieť, že nadobúda v konkurznom konaní potenciálne spriaznenú pohľadávku. Zároveň bolo preukázané, že postupník vo vzťahu k postupcovi uplatnil postup v zmysle ustanovenia § 530 ods. 1 OZ, ktorý vzhľadom na vyhlásené konkurzné konania odvolal a vo veci vymáhania konal priamo veriteľ. V tomto kontexte súd dáva do pozornosti aj Rozsudok NS SR zo dňa 28.novembra 2007 v konaní č. 1 ObdO V 82/2005, ktorý sa zaoberá konaním na účet zastúpeného pri nepriamom zastúpení so záverom, že vo vzťahu k tretím osobám môže konať zástupca sa neprejavuje a navonok sa jeho konanie nelíši od konania vo vlastnom mene a na vlastný účet. Následne však je daná povinnosť vzájomného vypořádania sa účastníkov tohto vzťahu. Súd má za to, že konaním pôvodného veriteľa vo vzťahu k vymáhaniu pohľadávky postúpenej na veriteľa nedošlo ku konaniu vzbudzujúcim pochybnosť o charaktere pohľadávky z hľadiska, že k jej postúpeniu teda k zmene vlastníka a oprávneného z pohľadávky platne došlo.

Podľa názoru Sťažovateľov vydanom napadnutého Uznesenia došlo k neoprávnenému zvýhodneniu Veriteľa, ktorý v dôsledku nezákonného priznania hlasovacích práv a ďalších práv spojených s Podriadenou pohľadávkou, bude mať na opätovne konanej 1. schôdzi veriteľov Úpadcu absolútne dominantný vplyv na rozhodnutia na nej učinené, teda na prijatie uznesení (hlasovacie práva priznané Uznesením momentálne predstavujú 79,25 % všetkých hlasovacích práv), a teda bude mať nezákonnú možnosť zvoliť spriaznených členov veriteľského výboru a nového správcu, a tak efektívne ovládať priebeh celého konkurzného konania, vrátane ovplyvňovania priebehu speňazovania majetku Úpadcu. Takéto rozhodnutia budú pre Sťažovateľov nezvratné, nakoľko na každej ďalšej schôdzi konkurzných veriteľov je možné hlasovať o výmene správcu iba za špecifických, o mnoho prísnejších podmienok<sup>2</sup>. Okrem toho, na opätovnej 1. schôdzi veriteľov Úpadcu, Veriteľ bude mať možnosť samostatne rozhodnúť o vymenovaní nového správcu. Takýto správca môže, napríklad, ihneď po vymenovaní uznať v zmysle § 32 ods. 17 ZKR ďalšie popreté pohľadávky, čím dôjde k situácii, kedy hodnota majetku Úpadcu už nebude postačovať na uspokojenie pohľadávok všetkých veriteľov v plnej miere, vrátane Sťažovateľov. Je teda zrejme, že tu existuje riziko ďalšieho nezvratného ohrozenia práv Sťažovateľov. Navyše, aj keby Ústavný súd neskôr Uznesenie zrušil, nový správca po svojom, de facto nezákonnom ustanovení do funkcie, až do dňa rozhodovania Ústavného súdu o eventuálnom zrušení Uznesenia by už zrejme vykonal množstvo procesných úkonov smerujúcich k završeniu účelu predmetného konkurzu, a teda vrátením veci na ďalšie konanie Konkurznému súdu s určitým časovým odstupom by už nebolo možné dosiahnuť obnovu stavu pred porušením práv Sťažovateľov (porovnaj III. ÚS 355/2016-44). Z uvedeného nie je podľa názoru súdu preukázané, že došlo k poškodeniu práv veriteľov, zo spisu je zistené, že na schôdzi veriteľov, konanej dňa 25.05.2018 sa nezúčastnili sťažovatelia, napriek tomu, že súd im priznal hlasovacieho práva v rozsahu správcom popretých pohľadávok veriteľov - sťažovateľov, teda svoje právo prislúchajúce im priamo zo zákona, ktorým môže realizovať svoje práva veriteľov úpadcu nevyužili.

V ostatnom mám za to, že súd v tomto konaní rešpektoval platnú právnu úpravu konkurzného a reštrukturalizačného konania. Má za to, že vyhovenie podnetu veriteľa nevyhovujúce zámerom a očakávaniam sťažovateľov nemusí byť z tohto dôvodu nesprávne, nezákonne alebo arbitrárne ako uvádzajú sťažovatelia. Dodržiavanie jasne, zrozumiteľne

*a určito v zákone vyjadrených povinností nemôže byť ponímané ako formalistický výklad práva, nakoľko takýmto konaním by dochádzalo k porušovaniu práva a oslabovaniu právnej istoty adresátov právneho normy...*

*Z uvedeného mám ako zákonná sudkyňa za to, že som konala v zmysle platných právnych predpisov a že k porušeniu práv sťažovateľov v konaní tak, ako ich namietajú nedošlo.»*

12. K vyjadreniu okresného súdu zaujal na základe výzvy ústavného súdu stanovisko aj právny zástupca sťažovateľov. Tento vo svojom elektronickom podaní doručenom ústavnému súdu 3. septembra 2018 uviedol, že vyjadrenie okresného súdu neobsahuje žiadne skutočnosti, ktoré by mohli ospravedlniť nezákonné konanie sudkyne okresného súdu, zdôraznil pochybnosti sťažovateľov o nezaujatosti zákonnej sudkyne v danej veci a v ostatných aspektoch poukázal na argumenty vyjadrené v sťažnosti a na obsah súdneho spisu.

13. Právny zástupca sťažovateľov tiež vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 pôvodného zákona o ústavnom súde.

14. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

15. Zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 1. marca 2019 v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

16. Na základe žiadosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako osoby, ktorej boli napadnutým uznesením priznané hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s jeho popretou pohľadávkou o umožnenie vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti, [REDAKOVANÉ] sa so súhlasom ústavného súdu k ústavnej sťažnosti sťažovateľov vyjadril elektronickým podaním doručeným ústavnému súdu 26. septembra 2018, ktoré bolo dodatočne doručené v listinnej podobe 1. októbra 2018. Vo vyjadrení uviedol, že ústavná sťažnosť je nedôvodná a vníma ju ako ďalší z početných procesných nástrojov, ktorým sa sťažovatelia snažia mariť priebeh konkurzného konania, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie. Napadnuté uznesenie podľa neho nemá priame dopady na majetkovú sféru sťažovateľov, pričom hodnota majetku úpadcu významne presahuje aj celkovú sumu pohľadávok všetkých veriteľov prihlásených do konkurzu a aj pri zohľadnení trov konkurzného konania možno preto očakávať úplné uspokojenie všetkých prihlásených pohľadávok vrátane pohľadávok sťažovateľov. Pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, resp. právo na rovnaké postavenie pred súdom [REDAKOVANÉ], vo svojom vyjadrení uviedol:

*«Sťažovatelia namietajú nesprávnu aplikáciu ustanovení umožňujúcich priznanie hlasovacích práv popretej pohľadávke zo strany konkurzného súdu, konkrétne § 95 ods. 4 prvej vety ZKR...*

*Zákon o konkurze a reštrukturalizácii obsahuje v § 95 ods. 3 úpravu tzv. spriaznených pohľadávok, ku ktorým neprislúchajú hlasovacie práva. Účelom predmetnej úpravy je zabrániť tomu, aby osoby spriaznené s úpadcom, ktoré môžu mať iný záujem ako „bežní veritelia úpadcu“, negatívne zasahovali do priebehu konkurzného konania (pozri dôvodovú správu k cit. ustanoveniu - cit. na str. 7 sťažnosti). Na zmiernenie tvrdosti predmetného ustanovenia bolo prijaté ust. § 95 ods. 4 ZKR, ktoré z režimu spriaznených pohľadávok vyníma prípady, kedy nespriaznený nadobúdateľ pohľadávky bol s ohľadom na okolnosti dobromyseľný v tom, že nadobúdaná pohľadávka nie je spriaznená - k tomu pozri aj súvisiace názory právnej doktríny citované vo vyjadrení zákonného sudcu k sťažnosti z 27. 7. 2018, str. 3.*

*V konkurznom konaní bolo preukázané, že dotknutú pohľadávku som nadobudol viac ako dva roky pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu (Zmluva o postúpení pohľadávok z 1.7.2014 - v spise) za účelom ich riadneho súdneho vymáhania. Domnievam*

sa, že aplikácia ustanovení o spriaznených pohľadávkach prichádza do úvahy až po vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka. Do tohto momentu (teda aj ku dňu, kedy som nadobudol dotknutú pohľadávku) sa na záväzky úpadcu ZKR nevzťahuje (§ 1 ZKR). Nevzťahuje sa naň teda ani úprava spriaznených pohľadávok v ňom obsiahnutá (§ 95 ods. 3 ZKR). Dotknutá pohľadávka v čase jej prevodu na moju osobu nebola spriaznenou.

Bez spochybnenia predchádzajúceho záveru poukazujem na to, že zo žiadnych okolností, ktoré mi boli v čase nadobudnutia dotknutej pohľadávky známe, som nepredpokladal a ani nemohol predpokladať, že dlžník vstúpi do konkurzu a predmetná pohľadávka sa v režime ZKR stane spriaznenou... O neexistencii akýchkoľvek prekážok vymáhateľnosti dotknutej pohľadávky som bol ubezpečený aj zo strany pôvodného veriteľa. Aplikácia § 95 ods. 4 ZKR konkurzným súdom pri vydaní napadnutého rozhodnutia bola za opísaných okolností dôvodná. Akceptovanie opačného právneho názoru sťažovateľov by viedlo k neistote v právnych vzťahoch súvisiacich s postupovaním pohľadávok a zároveň by popieralo účel existujúcej právnej úpravy chrániacej dobromyseľnosť nadobúdateľa pohľadávky; pri zásade materiálnej publicity zápisov do obchodného registra, na ktorú poukazujú sťažovatelia, neexistuje situácia, kedy by nadobúdateľ spriaznenej pohľadávky mohol byť dobromyseľný...

Domnievam sa, že posúdenie predmetnej otázky v napadnutom rozhodnutí nepredstavuje exces z dotknutej hmotnoprávnej alebo procesnej právnej úpravy (o to menej exces z ústavnoprávných medzí výkonu súdnej moci), ktorý by vyžadoval zásah zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky...

Sťažovatelia namietajú neprípustné prejudiciálne posúdenie dôvodnosti dotknutej pohľadávky. Domnievam sa, že ak zákon (§ 32a ods. 3 ZKR) dáva súdu možnosť hlasovacie práva pohľadávke (jej veriteľovi) priznať alebo nepriznať, také rozhodnutie súdu priamo predpokladá predbežné posúdenie dôvodnosti (existencie) dotknutej pohľadávky. Tým nie je dotknutá príslušnosť incidenčného súdu na konečné rozhodnutie o jej dôvodnosti v incidenčnom konaní, ako naznačujú sťažovatelia (nejde o „zásah do právomoci“ incidenčného súdu - str. 3 sťažnosti). Konkurzný súd tieto východiská riadne vysvetlil v bode 9. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Dôvodnosť príslušných pohľadávok súd predbežne posudzoval aj vo vzťahu k pohľadávkam sťažovateľov, ktoré rovnako (predbežne) posúdil ako dôvodné.

*Konkurzný súd svoj predbežný záver o dôvodnosti dotknutej pohľadávky riadne zdôvodnil v bodoch 10. až 12. napadnutého rozhodnutia... Len pre úplnosť si dovoľujem poukázať na to, že pohľadávku na totožnom skutkovom aj právnom základe uznal čo do právneho dôvodu aj výšky aj pôvodný správca vo vzťahu k inému veriteľovi úpadcu - [REDAKČIA] (pohľadávka č. 16)...*

*Sťažovatelia namietajú, že napadnuté rozhodnutie „nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany“; túto námietku bližšie nezdôvodňujú. Konkurzný súd svoj právny názor premietnutý do výroku napadnutého rozhodnutia podrobne zdôvodnil. Na troch stranách a v siedmich samostatných bodoch poukázal na (i) existenciu podmienok pre rozhodovanie súdu podľa § 32a ods. 3 ZKR (body 7. a 8. odôvodnenia), (ii) možnosť priznania hlasovacích práv dotknutej pohľadávke (bod 10 odôvodnenia), na (iii) predbežné posúdenie dôvodnosti dotknutej pohľadávky aj na (iv) potrebu priznania hlasovacích práv (body 9. až 13. odôvodnenia). Pri svojich záveroch poukázal na názory právnej doktríny a súdnej praxe.»*

17. [REDAKČIA] vo svojom vyjadrení tiež poukázal na možné nesplnenie podmienky vyčerpania prípustných prostriedkov nápravy, keď všetci sťažovatelia mali možnosť spornú pohľadávku poprieť a prípadne viesť proti jej veriteľovi incidenčné konanie, a zároveň, ak mali pochybnosti o zákonnosti napadnutého uznesenia, „mali a mohli využiť právo podať námietky nezákonnosti prijatých uznesení schôdze (§ 35 ods. 6 ZKR) a právo domáhať sa zrušenia uznesenia schôdze veriteľov (§ 35 ods. 8 ZKR)“. [REDAKČIA] tiež zastáva názor, že prinajmenšom vo vzťahu k sťažovateľovi [REDAKČIA] nemožno sťažnosti vyhovieť, keďže uznesením okresného súdu č. k. 11 Cbi 21/2016-9 bolo zastavené incidenčné konanie o žalobe [REDAKČIA], ktorou sa domáhal určenia jeho prihlásenej pohľadávky popretej iným veriteľom. Uvedené uznesenie okresného súdu bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 CoKR 2/2018-16 a 26. júla 2017 nadobudlo právoplatnosť, pričom „Právoplatným zastavením predmetného incidenčného konania sa pohľadávka dotknutého veriteľa považuje za účinne popretú a jeho postavenie účastníka konkurzného konania zaniklo [§ 27 ods. 1 písm. b) a c) ZKR]“.

## II.

18. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jany Baricovej a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca). Podľa čl. II bodu 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcami spravodajcami Janou Baricovou, Miroslavom Durišom a Mojmírom Mamojkom pracuje senát v zložení: Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš, Mojmír Mamojka. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. III. ÚS 224/2018 v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

23. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. k čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca

v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

24. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

25. Podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní rovní.

26. Podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné.

27. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

28. Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

29. Podľa § 32a ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) súd na základe predložených listín bez zbytočného odkladu rozhodne, či a v akom rozsahu veriteľovi prizná hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s popretou pohľadávkou.

30. Podľa § 35 ods. 4 druhej vety zákona o konkurze a reštrukturalizácii veriteľ pohľadávky spojenej so záväzkom podriadenosti podľa osobitného zákona (ďalej len „podriadený veriteľ“), ani veriteľ, ktorý sa v konkurze uspokojuje v poradí ako podriadený veriteľ, nemá právo hlasovať na schôdzi veriteľov ani právo byť volený do veriteľského výboru.

31. Podľa § 95 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii tak isto ako podriadená pohľadávka sa uspokojí tiež zmluvná pokuta a pohľadávka, ktorá patrí alebo patrila veriteľovi, ktorý je alebo kedykoľvek od vzniku pohľadávky bol spriaznený s úpadcom (ďalej len „spriaznené pohľadávky“); na prípadné zabezpečenie týchto pohľadávok zabezpečovacím právom sa v konkurze neprihliada.

32. Podľa § 95 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ustanovenie odseku 3 sa nepoužije na uspokojenie veriteľa, ktorý nie je spriaznený s úpadcom a v čase nadobudnutia spriaznenej pohľadávky nevedel a ani pri vynaložení odbornej starostlivosti nemohol vedieť, že nadobúda spriaznenú pohľadávku. Predpokladá sa, že veriteľ pohľadávky z dlhopisu alebo iného finančného nástroja na základe obchodu na regulovanom trhu, mnohostrannom obchodnom systéme alebo obdobnom zahraničnom organizovanom trhu, o spriaznenosti pohľadávky nevedel.

### III.

33. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu, na spravodlivé súdne konanie, na rovnosť účastníkov konania, práva vlastníť majetok a práva na pokojné užívanie majetku napadnutým uznesením, ktorým okresný súd priznal veriteľovi [REDAKOVANÉ] hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s jeho popretou pohľadávkou v celom rozsahu vo výške 38 679,76 € zapísanou v zozname pohľadávok pod číslom 18.

34. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia,

postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

35. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy) (napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 49/01).

36. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

37. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd

a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

38. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

39. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Okrem toho však arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu môže vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokúvaný skutkový prípad. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov.

40. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením

dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

41. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

42. Uvedené zásady týkajúce sa odôvodnenia súdneho rozhodnutia a vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. Preto z týchto hľadísk posudzoval ústavný súd aj sťažovateľmi napadnuté uznesenie okresného súdu.

43. Úlohou ústavného súdu bolo preto preskúmať, či požadované limity spravodlivého súdneho konania boli v prípade sťažovateľov dodržané a či sa náležité posúdenie veci odrazilo v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok, teda aj v náležitom odôvodnení namietaného rozhodnutia.

44. Okresný súd v podstatnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

«9. Rozhodovanie o priznaní hlasovacích práv a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou nie je meritórnym rozhodnutím, ktoré by prejudikovalo výsledok konania o určenie popretej pohľadávky. Samotné určenie, či sa pohľadávka v rozsahu popretia iným veriteľom bude považovať čo do právneho dôvodu za zistenú, prináleží súdu v konaní o určenie popretej pohľadávky, teda v incidenčnom konaní. Súd pri rozhodovaní o priznaní hlasovacích práv neskúma, či pohľadávka je po práve, ale či za prihlásenou pohľadávkou existuje určitá kauza a či takáto kauza je v danom čase vierohodným spôsobom doložená.

10. Súd má za to, že pohľadávka nadobudnutá veriteľom - navrhovateľ v tomto konaní od pôvodného veriteľa [REDAKOVANÉ] - spoločníka Úpadcu s výškou vkladu 9 959,- EUR vykonávajúca práva spoločníka do 15.08.2012 čo do poradia - nie je pohľadávkou spriaznenou na účely konkurzného konania na majetok Úpadcu. Súd poukazuje na konanie veriteľa, ktorý nadobudol predmetnú pohľadávku na základe Dohody o postúpení pohľadávky z 01.07.2014 so všetkými náležitosťami platného právneho úkonu vyvolávajúci práva a povinnosti účastníkov dohody. Uvedené potvrdzuje aj skutočnosť, že na základe uznesenia tunajšieho súdu zo dňa 09.01.2017 v konaní 8K/59/2015 - 984, právoplatné 14.02.2017 bol povolený vstup veriteľa [REDAKOVANÉ] namiesto pôvodného veriteľa [REDAKOVANÉ] v predmetnom konkurznom konaní. Zároveň súd posudzoval spriaznenosť predmetnej pohľadávky pôvodného veriteľa. Súd konštatuje, že konkurzné konania na majetok Úpadcu bolo začaté dňa 20.01.2016, konkurz na majetok Úpadcu bol vyhlásený 10.05.2016 na základe zverejnenia oznámenia v OV č. 88/2016 zo dňa 09.05.2016. K postúpeniu pohľadávky na veriteľa došlo na základe dohody dňa 01.07.2014, k oznámeniu o postúpení pohľadávok na veriteľa došlo dňa 13.10.2016. Z uvedeného časového priebehu je zrejmé, že v čase postúpenia pohľadávky nebolo možné predvídať následné konkurzné konania (horizont 2 rokov), čo súd prisvieďča veriteľovi, že nevedel ani nemohol vedieť, že nadobúda v konkurznom konaní potenciálne spriaznenú pohľadávku. Zároveň bolo preukázané, že postupník vo vzťahu k postupcovi uplatnil postup v zmysle ustanovenia § 530 ods. 1 OZ, ktorý vzhľadom na vyhlásené konkurzné konania odvolal a vo veci vymáhania konal priamo veriteľ. V tomto kontexte súd dáva do pozornosti aj Rozsudok NS SR zo dňa 28.novembra 2007 v konaní č. 1 ObdO V 82/2005, ktorý sa zaoberá konaním na účet zastúpeného pri nepriamom zastúpení so záverom, že vo vzťahu

*k tretím osobám môže konať zástupca sa neprejavuje a navonok sa jeho konanie nelíši od konania vo vlastnom mene a na vlastný účet. Následne však je daná povinnosť vzájomného vypořádania sa účastníkov tohto vzťahu. Súd má za to, že konaním pôvodného veriteľa vo vzťahu k vymáhaniu pohľadávky postúpenej na veriteľa nedošlo ku konaniu vzbudzujúcim pochybnosť o charaktere pohľadávky z hľadiska, že k jej postúpeniu teda k zmene vlastníka a oprávneného z pohľadávky platne došlo.*

*11. Ohľadne popretia výšky pohľadávky ako pohľadávky na zaplatenie nesplatenej istiny úveru poskytnutého dlžníkovi na základe Zmluvy o úvere zo dňa 01.03.2005, súd konštatuje, že pohľadávka veriteľa má podľa záverov súdu kauzu. Vzhľadom na nedostatočnú nepresvedčivú argumentáciu Správcu ohľadne popretia čo do výšky s uvedením, že nebolo preukázané plnenie v prospech [REDAKOVANÉ] v sume istiny pohľadávky, s odkazom na rozpor s výškou nároku na zaplatenie istiny uplatnenej druhým veriteľom sa javí ako účelové konanie pri zohľadnení skutočnosti, že veritelia - bývalí spoločníci majú antagonistický vzťah poznačený aj predmetným konkurzným konaním, teda na objektivnosť a racionálnosť v konaní nie je možné sa spoliehať a už vôbec nie, ním v rámci konania o popretie pohľadávok argumentovať. Treba zobrať na zreteľ, že obaja veritelia Úpadcu ako dlžníka zo Zmluvy o úvere poskytnutej Úpadcovi dňa 01.03.2005, vystupovali ako osoby majúce majetkovú účasť na činnosti Úpadcu. Na základe uvedeného súd zvážil postavenie veriteľov vo vzťahu k úpadcovi z titulu uvedenej zmluvy za konanie sporné, išlo o osoby ktoré neformálne plnili v prospech Úpadcu ako aj plnili v prospech veriteľa [REDAKOVANÉ]. Súd konštatuje z predložených listinných dôkazov, že v prospech Úpadcu bolo splnené celkom 77 359,51 EUR ako potvrdil aj druhý veriteľ, avšak ak tvrdí že plnil výlučne on, čo je však vo vzťahu k úpadcovi irelevantné, nakoľko veriteľmi Úpadcu z uvedeného úverového vzťahu založeného Zmluvou o úvere z 01.03.2005 sú obidvaja bývalí spoločníci spoločne a nerozdielne, teda aj predchodca popretého veriteľa v sume 1/2 z poskytnutého plnenia. Následný vzťah medzi druhým veriteľom a popretým veriteľom je osobitným, bez relevantnosti k plneniu Úpadcu. Z týchto dôvodov súd považuje popretú pohľadávku pre účely priznania hlasovacích práv veriteľovi popretej pohľadávky za nespornú, nakoľko ako je uvedené vyššie kauza tejto pohľadávky nepochybne existuje a jej výška je minimálne v sume priznanej v tomto konkurznom konaní.*

12. Súd na dôvažok dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.. V danom konaní nebolo súdu preukázané také konanie popierajúceho veriteľa, z ktorého by bolo možné aspoň usúdiť, že nárok z popretej pohľadávky namietal voči veriteľovi. Lahkovážne správanie úpadcu k svojim povinnostiam a záväzkom nemôže byť na ujmu a zhoršenie právneho postavenia veriteľa, čo neoprávnene zasahuje do jeho práv a právom chránených oprávnení. S poukazom na vyššie uvedené súd po posúdení obsahu spisu nezistil skutočnosti, ktoré by odôvodňovali pochybnosti súdu o tom, že popretá pohľadávka č. 18, tak ako ju poprel Správca aj ďalší veriteľ by bola sporná, čo do priznania hlasovacieho práva popretého veriteľa.»

45. Ústavný súd v medziach svojej právomoci preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu z hľadisk, ktoré pripúšťa ústavný prieskum súdnych rozhodnutí na základe sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je ústavne udržateľné a sťažovateľmi formulované námietky svojou relevanciou neodôvodňujú zásah ústavného súdu do uvedeného súdneho rozhodnutia.

46. Skutkové a právne závery okresného súdu sú v napadnutom uznesení riadne zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľov, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Okresný súd dostatočne odôvodnil svoje závery o spriaznenosti predmetnej popretej pohľadávky s poukazom na časové súvislosti jej postúpenia a vyhlásenia konkurzu a prisvedčil veriteľovi [REDAKOVANÉ], že „nevedel ani nemohol vedieť, že nadobúda v konkurznom konaní potenciálne spriaznenú pohľadávku“.

47. Kľúčovým v danej veci bolo posúdenie dobromyseľnosti veriteľa [REDAKOVANÉ] ako nadobúdateľa spriaznenej pohľadávky v zmysle § 95 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Toto posúdenie s poukazom na to, že k postúpeniu predmetnej pohľadávky došlo takmer 2 roky pred vyhlásením konkurzu a v čase postúpenia pohľadávky nebolo možné predvídať následné konkurzné konanie, je akceptovateľné, a teda výklad a aplikáciu predmetných zákonných ustanovení nemožno považovať za svojvoľné.

48. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jej nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor okresného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

49. Tiež nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľov, že okresný súd v napadnutom uznesení *„fakticky prejudiciálne posúdil a rozhodol o oprávnenosti Podriadenej pohľadávky“*. Súd sám uviedol, že nejde o meritórne rozhodnutie, ktoré by prejudikovalo výsledok konania o určenie popretej pohľadávky, a skúmal, či za prihlásenou pohľadávkou existuje určitá kauza a či takáto kauza je v danom čase vierohodným spôsobom doložená. Súd považuje popretú pohľadávkou za nespornú iba pre účely priznania hlasovacích práv veriteľovi popretej pohľadávky, pretože podľa neho kauza tejto pohľadávky nepochybne existuje.

50. Priznanie hlasovacieho práva veriteľovi popretej pohľadávky nemení nič na samotnom popretí pohľadávky a hlasovacie práva sa priznávajú len do času, kým sa právoplatne nerozhodne o popretej pohľadávkou v merite veci, t. j. incidenčnom spore... Takéto rozhodnutie má iba predbežnú povahu (m. m. III. ÚS 333/2012).

51. S poukazom na argument o predbežnej povahe napadnutého uznesenia sťažovateľa uviedli, že umožnenie výkonu hlasovacích práv veriteľovi [REDAKOVANÉ] čo i len na jednej schôdzi veriteľov môže viesť k nezvratným dôsledkom

pre sťažovateľov, ako aj iných veriteľov, pričom poukázali na to, že veriteľ [REDAKOVANÉ] bude mať možnosť samostatne rozhodnúť o vymenovaní nového správcu, ktorému nič nebude brániť v tom, aby ihneď po vymenovaní uznal ďalšie popreté pohľadávky v zmysle § 32 ods. 17 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, a v takomto prípade môže reálne nastať situácia, keď hodnota majetku úpadcu už nebude postačovať na uspokojenie pohľadávok všetkých veriteľov v plnej miere vrátane sťažovateľov. Námietky sťažovateľov sú v tomto smere hypotetické, zamerané na budúcnosť. V nadväznosti na uvedené preto nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľov, že vydaním napadnutého uznesenia okresný súd uprednostnil záujem jedného z veriteľov pred záujmami ostatných veriteľov a že tým došlo k porušeniu práva na rovnosť účastníkov konania.

52. Argumentácia sťažovateľov týkajúca sa porušenia práva na rovnosť účastníkov konania okresným súdom je nedostatočná, a v rovine hypotéz sú tiež ich námietky týkajúce sa pochybností o spravodlivosti rozhodovania okresného súdu vo vzťahu k nimi uvádzanej možnosti obrany proti nezákonným uzneseniam prijatým na budúcej opätovnej 1. schôdzi veriteľov uplatnením návrhu v zmysle § 35 ods. 8 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

53. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému okresný súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnuté uznesenie okresného súdu spĺňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

54. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy voči rozhodnutiu či zásahom „všeobecných súdov“ je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní

a rozhodnutí v ňom vydanom (ne)boli dotknuté predpismi ústavného poriadku chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09, I. ÚS 167/2017).

55. Skutočnosť, že okresný súd v napadnutom uznesení zaujal právny názor, s ktorým sa sťažovatelia nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd v napadnutom uznesení takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil.

56. Ústavný súd teda nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnuté uznesenie okresného súdu bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu, pretože okresný súd právne závery, ku ktorým dospel, zrozumiteľne vysvetlil. Uvedené platí aj v prípade, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľov uberala iným smerom ako právny názor okresného súdu, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovatelia nesúhlasia, ale rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

57. V danom prípade sťažovateľmi napadnuté uznesenie okresného súdu znesie podľa názoru ústavného súdu kritériá kladené na rozhodnutia všeobecných súdov vyplývajúce z ústavných záruk základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých súčasťou je aj predpoklad, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite (m. m. II. ÚS 63/06).

58. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľov vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nevyhovel.

59. Ústavnej sťažnosti nemožno vyhovieť ani vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 37 ods. 3 listiny a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu, ako aj práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú v spojení s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, pri komplexnom posúdení argumentácie sťažovateľov v okolnostiach posudzovanej veci, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu označených práv.

60. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2019